Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 27. aprila 2017*

„Predhodno odločanje — Direktiva 73/239/EGS — Direktiva 92/49/EGS — Načelo enotnega dovoljenja — Načelo nadzora s strani matične države članice — Člen 40(6) — Pojem ‚nepravilnosti‘ — Ugled delničarjev — Prepoved zavarovalnici s sedežem v eni državi članici, da sklepa nove pogodbe na ozemlju druge države članice“

V zadevi C-559/15,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Consiglio di Stato (državni svet, Italija) z odločbo z dne 22. septembra 2015, ki je na Sodišče prispela 3. novembra 2015, v postopku

Onix Asigurări SA

proti

Istituto per la Vigilanza Sulle Assicurazioni (IVASS),

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi L. Bay Larsen, predsednik senata, M. Vilaras, J. Malenovský (poročevalec), M. Safjan in D. Šváby, sodniki,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodni tajnik: R. Schiano, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 21. septembra 2016,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za Onix Asigurări SA G. Buscemi in G. Pellegrino, odvetnika,

— za Istituto per la Vigilanza Sulle Assicurazioni (IVASS) P. Rosatone in E. Galanti, odvetnika,

— za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj s P. Gentilijem, avvocato dello Stato,

— za Evropsko komisijo V. Di Bucci in K.-Ph. Wojcik, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 9. novembra 2016

izreka naslednjo

* Jezik postopka: italijanščina.

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 40(6) Direktive Sveta 92/49/EGS z dne 18. junija 1992 o spremembah direktiv 73/239/EGS in 88/357/EGS in o uskladitvi zakonov in drugih predpisov o neposrednem zavarovanju razen življenjskega zavarovanja (tretja direktiva o premoženjskem zavarovanju) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 1, str. 346).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Onix Asigurări SA (v nadaljevanju: Onix), družbo romunskega prava, in Istituto per la vigilanza sulle assicurazioni private e di interesse collettivo (ISVAP) (nadzorni organ za zasebna zavarovanja in kolektivne interese, Italija), ki je postal Istituto per la Vigilanza Sulle Assicurazioni (IVASS) (nadzorni organ za zavarovanja, Italija), ki je nadzorni organ za italijanska zavarovanja, zaradi njegovega sklepa, s katerim je družbi Onix prepovedal sklepanje novih zavarovalnih pogodb na italijanskem ozemlju.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Direktiva 92/49 je bila razveljavljena z Direktivo 2009/138/ES Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (UL 2009, L 335, str. 1). V uvodnih izjavah 1, 3, 5, 6 in 29 Direktive 92/49 je bilo navedeno:

„(1) ker je treba dokončno oblikovati notranji trg neposrednega zavarovanja razen življenjskega zavarovanja s stališča pravice do ustanavljanja in svobode opravljanja storitev, da bi zavarovalnicam s sedežem v Skupnosti olajšali kritje nevarnosti v Skupnosti;

[…]

(3) ker [Druga Direktiva Sveta 88/357/EGS z dne 22. junija 1988 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o neposrednem zavarovanju razen življenjskega zavarovanja, ki opredeljuje določbe za učinkovito uresničevanje svobode opravljanja storitev in o spremembah Direktive 73/239/EGS (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 1, str. 198)] torej predstavlja pomembno stopnjo pri združevanju nacionalnih trgov v integriran trg in je treba to stopnjo dopolniti z drugimi instrumenti Skupnosti z namenom omogočiti vsem zavarovalcem, ne glede na njihov položaj, velikost ali naravo nevarnosti, ki se zavaruje, da se lahko obrnejo na katerega koli zavarovatelja s sedežem v Skupnosti, ki tam opravlja posle iz naslova pravice do ustanavljanja ali svobode opravljanja storitev, in jim pri tem jamčiti ustrezno zaščito;

[…]

(5) ker predstavlja sprejeti pristop doseganje takega usklajevanja, ki je bistveno, potrebno in zadostno za izvedbo sistema vzajemnega priznavanja dovoljenj in nadzora varnega in skrbnega poslovanja in s tem omogoča podeljevanje enotnega dovoljenja, veljavnega v vsej Skupnosti, ter uporabo načela nadzora v matični državi članici;

(6)

ker naj se zato za začetek in opravljanje poslov zavarovanja v prihodnje uporablja dodelitev enotnega uradnega dovoljenja, ki ga izdajo pristojni organi države članice, v kateri ima zavarovalnica svoj sedež; ker tako dovoljenje omogoča podjetju opravljanje poslov iz naslova pravice do ustanavljanja ali svobode opravljanja storitev na celotnem ozemlju Skupnosti; ker država članica, kjer je podružnica ali kjer se

opravljajo storitve, ne more več zahtevati novega dovoljenja od zavarovalnic, ki želijo tam opravljati zavarovalne posle in so že dobile dovoljenje v svoji matični državi članici; ker naj se zato v skladu s temi načeli spremenita [D]irektiv[a] Sveta [73/239/EGS dne 24. julija 1973 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti neposrednega zavarovanja razen življenjskega zavarovanja (UL posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6 zvezek 1 str. 14)] in [Direktiva Sveta] 88/357/EGS;

[…]

(29) ker bi bila potrebna določba o sistemu kazni, ki se odredijo, če zavarovalnica ne upošteva določb [v splošnem interesu], ki veljajo zanjo v državi članici, kjer je nevarnost“.

4 Člen 4 Direktive 92/49 je določal:

„Člen 6 Direktive 73/239/EGS se nadomesti z naslednjim:

‚Člen 6

Za začetek poslov neposrednega zavarovanja je potrebno predhodno uradno dovoljenje.

Za tako dovoljenje pristojnih organov matične države [članice] lahko zaprosi:

(a) vsako podjetje, ki ustanovi sedež na ozemlju te države [članice],

(b) vsako podjetje, ki svoje poslovanje, potem ko je dobilo zahtevano dovoljenje iz prvega pododstavka, razširi na celotno zavarovalno vrsto ali druge zavarovalne vrste.‘“

5 Člen 5 Direktive 92/49 je določal:

„Člen 7 Direktive 73/239/EGS se nadomesti z naslednjim:

‚Člen 7

1. Dovoljenje velja za vso Skupnost. Podjetju dovoljuje opravljanje poslov bodisi iz naslova pravice do ustanavljanja bodisi iz naslova svobode opravljanja storitev.

[…]‘“

6 Člen 6 Direktive 92/49 je določal:

„Člen 8 Direktive 73/239/EGS se nadomesti z naslednjim:

‚Člen 8

1. Matična država članica zahteva od vsake zavarovalnice, ki zaprosi za dovoljenje, da:

[…]

(e) jo učinkovito vodijo osebe z dobrim ugledom in ustreznimi strokovnimi kvalifikacijami ali izkušnjami.

[…]‘“

7 Člen 8 Direktive 92/49 je določal:

„Pristojni organi matične države članice ne izdajo podjetju dovoljenja za začetek zavarovalnih poslov, dokler ne dobijo podatkov o istovetnosti delničarjev ali članov [družbenikov], neposrednih ali posrednih, bodisi fizičnih bodisi pravnih oseb, ki imajo kvalificirane deleže v tem podjetju in o zneskih teh deležev.

Isti organi zavrnejo dovoljenje, če ob upoštevanju potrebe po zagotavljanju premišljenega in skrbnega upravljanja zavarovalnice, niso zadovoljni s kvalifikacijami delničarjev ali članov [družbenikov].“

8 Člen 14 te direktive je določal:

„Člen 22 Direktive 73/239/EGS se nadomesti z naslednjim:

‚Člen 22

1. Dovoljenje, ki ga zavarovalnici izda pristojni organ v njegovi [njeni] matični državi članici, lahko ta organ prekliče, če podjetje:

(a) dovoljenja ne uporabi v 12 mesecih, se mu izrecno odpove ali preneha opravljati posle za več kot šest mesecev, razen če ta država članica uvede določbo, da dovoljenje v takih primerih zapade;

(b) ne izpolnjuje več pogojev za uvrstitev;

(c) ni bilo sposobno v danem času sprejeti ukrepov, določenih v obnovitvenem načrtu ali finančnem programu iz člena 20;

(d) resno krši svoje obveznosti po predpisih, ki veljajo zanj.

[…]‘“

9 Člen 40, od (3) do (7), Direktive 92/49 je določal:

„3. Če pristojni organi države članice ugotovijo, da podjetje, ki ima na njenem ozemlju podružnico ali izvaja posle iz naslova svobode opravljanja storitev, ne ravna v skladu s predpisi, ki veljajo zanj v tej državi, zahtevajo, da podjetje to nepravilnost odpravi.

4. Če to podjetje ne sprejme potrebnega ukrepa, pristojni organi te države članice o tem obvestijo pristojne organe matične države članice. Ti organi čimprej sprejmejo ustrezne ukrepe, ki zagotovijo, da podjetje odpravi nepravilnost. Naravo teh ukrepov sporočijo oblastem zadevne države članice.

5. Če kljub ukrepom, ki jih sprejme matična država članica, ali ker se taki ukrepi izkažejo za neustrezne ali jih v tej državi ni, podjetje nadaljuje s kršenjem veljavnih pravnih predpisov v tej [zadevni] državi članici, lahko ta država članica, potem ko obvesti pristojne organe matične države članice, sprejme ustrezne ukrepe, da prepreči ali kaznuje nadaljnje kršitve, vključno s tem, če je to res potrebno, da prepreči temu podjetju nadaljnje sklepanje novih zavarovalnih pogodb na svojem ozemlju. Države članice zagotovijo, da je na njihovem ozemlju mogoče izdati [vročiti] uradne listine, potrebne za takšne ukrepe proti zavarovalnicam.

6. Odstavki 3, 4 in 5 ne vplivajo na pooblastila te države članice [zadevnih držav članic] v izrednih razmerah, da sprejmejo ustrezne ukrepe in preprečijo nepravilnosti na njihovih [svojih] ozemljih. To vključuje možnost preprečitve, da bi zavarovalnice nadaljevale s sklepanjem novih zavarovalnih pogodb na njihovem ozemlju.

7. Odstavki 3, 4 in 5 ne vplivajo na pravico držav članic, da kaznujejo kršitve na svojih ozemljih.“

Italijansko pravo

10 Člen 14(1)(e) zakonika o zasebnih zavarovanjih, sprejetega z zakonsko uredbo št. 209 z dne 7. septembra 2005, je v različici, ki se je uporabljala za dejansko stanje iz postopka v glavni stvari (v nadaljevanju: CAP), določal:

„[IVASS] izda dovoljenje, kadar […]:

(e) so za imetnike kvalificiranih deležev […] izpolnjeni pogoji za izdajo dovoljenja, določenega v členu 68“.

11 Člen 68(5) CAP je določal:

„[IVASS] izda dovoljenje, če so izpolnjeni pogoji, s katerimi se zagotavlja premišljeno in skrbno upravljanje zavarovalnice ali pozavarovalnice, tako da oceni kvalifikacije potencialnega pridobitelja in finančno trdnost predlagane pridobitve, pri čemer upošteva tudi možne učinke pridobitve na varstvo zavarovancev zadevnega podjetja, na podlagi teh meril: ugled potencialnega pridobitelja […]“

12 Člen 76 CAP je določal:

„1. Osebe, ki opravljajo upravne, vodstvene ali nadzorne funkcije pri zavarovalnicah in pozavarovalnicah, morajo izpolnjevati zahteve glede kompetentnosti, ugleda in neodvisnosti, določene z uredbo 130, ki jo je sprejel minister za proizvodne dejavnosti po posvetovanju z [IVASS].

2. Začetno ali poznejše nespoštovanje pogojev povzroči prenehanje dovoljenja. Uprava, nadzorni svet ali poslovodni organ oznanijo prenehanje dovoljenja v roku 30 dni od dneva, ko je bilo nespoštovanje pogojev razkrito ali ko so se seznanili z njim. V primeru neukrepanja prenehanje dovoljenja razglasi [IVASS].

3. V primeru nespoštovanja pogojev v zvezi z neodvisnostjo, ki so določeni s civilnim zakonikom ali statutom zavarovalnice ali pozavarovalnice, se uporabi odstavek 2.

4. V uredbi iz odstavka 1 so določeni razlogi za začasno prenehanje dejavnosti in njegovo trajanje. Začasno prenehanje se odredi v skladu z določbami iz odstavka 2.“

13 Člen 193 CAP je določal:

„1. Zavarovalnice s sedežem v drugih državah članicah so pod nadzorom varnega poslovanja, ki ga izvajajo organi matične države članice, tudi za dejavnosti, ki jih iz naslova pravice do ustanavljanja ali svobode opravljanja storitev opravljajo na ozemlju Italijanske republike.

2. Brez poseganja v določbe odstavka 1 [IVASS], če ugotovi, da zavarovalnica ne spoštuje določb veljavnega italijanskega zakona, zavarovalnico o tej kršitvi obvesti in ji odredi uskladitev z veljavnimi zakoni.

3. Če se podjetje ne uskladi z veljavnimi zakoni, [IVASS] o tem obvesti nadzorni organ matične države članice in zahteva sprejetje potrebnih ukrepov za prenehanje ugotovljenih nepravilnosti.

4. Če nadzorni organ matične države ne ukrepa ali so njegovi ukrepi neustrezni, če lahko storjene nepravilnosti škodijo splošnim interesom ali če gre za izredne razmere, v katerih je nujna zagotovitev varstva interesov zavarovancev in drugih upravičencev do zavarovalnih storitev, lahko [IVASS], potem

ko obvesti nadzorni organ matične države članice, sprejme potrebne ukrepe zoper zavarovalnico, med drugim tudi prepoved sklepanja novih zavarovalnih pogodb iz naslova svobode ustanavljanja in opravljanja storitev z učinki iz člena 167.

5. Če zavarovalnica, ki je storila kršitev, svoje dejavnosti opravlja prek podružnice ali ima premoženje na ozemlju Italijanske republike, se upravne sankcije, ki se uporabljajo na podlagi določb italijanskega zakona, sprejmejo proti navedeni podružnici ali se izvedejo kot zaplemba premoženja na italijanskem ozemlju.

6. Zadevno podjetje je obveščeno o ukrepih, s katerimi se naložijo sankcije ali omejitve opravljanja dejavnosti iz naslova svobode ustanavljanja ali svobode opravljanja storitev. Zavarovalnica v korespondenci z [IVASS] komunicira v italijanščini.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

14 Družba Onix je zavarovalnica s sedežem v Bukarešti (Romunija). Od 24. oktobra 2012 v Italiji opravlja dejavnosti v okviru svobode opravljanja storitev, zlasti v korist javnih naročnikov, in sicer z izdajo kavcijskih polic za zasebna podjetja, izbrana v postopkih za oddajo javnih naročil, da bi zagotovila njihovo sodelovanje v zadevnih javnih razpisih in izvršitev naročil.

15 Glede na informacije, ki jih je Autoritatea de Supraveghere Financiară (finančni nadzorni organ, Romunija, v nadaljevanju: ASF) poslal IVASS, je družba Onix v dveh mesecih, v katerih je opravljala svoje dejavnosti leta 2012, pobrala premije v višini 795.363 EUR, od tega približno 75 % v Italiji, 25 % pa v Romuniji.

16 ASF je v odgovor na zahtevo po informacijah, ki jo je poslal IVASS, ki je prej sam prejel zahtevke za informacije od javnih uprav, upravičenk iz poroštva družbe Onix, navedel, da je referenčni delničar družbe Onix italijanski državljan, ki kot fizična oseba delničarka nadzira 0,01 % kapitala družbe Onix in kot edini delničar družbe romunskega prava Egady Compa SRL preostalih 99,99 % kapitala. ASF je pojasnil še, da je ta državljan tudi predsednik uprave in generalni direktor družbe Onix.

17 IVASS pa je ugotovil, da je ugled tega referenčnega delničarja okrnjen zaradi več obsodb. Najprej, zadnjenavedenega je Tribunale di Marsala (sodišče v Marsali, Italija) 29. julija 2013 obsodilo zaradi poskusa kvalificirane goljufije v škodo italijanske države. Dalje, navedeni delničar naj bi bil edini član uprave družbe G.C.C. Garanzie Crediti e Cauzioni spA, družbe italijanskega prava, ki je bila 28. avgusta 2008 na podlagi odločbe Banca d'Italia (banka Italije) izbrisana iz seznama finančnih posrednikov zaradi hudih nepravilnosti pri poslovanju in nespoštovanja minimalnih zahtev na področju lastnih sredstev. V tem okviru mu je banka Italije naložila upravno sankcijo v višini 80.000 EUR. Nazadnje, družbi Garanzie Crediti e Cauzioni Srl, ki je družba italijanskega prava, nastala s preoblikovanjem družbe G.C.C. Garanzie Crediti e Cauzioni SpA, so bili na podlagi sklepov, ki jih je izdala Agenzia delle entrate (davčna uprava, Italija) 27. aprila in 28. maja 2010 dvakrat zaseženi predmeti zaradi zagotovitve izvršitve obveznosti iz naslova neizpolnjenih garancij.

18 IVASS je z dopisom z dne 4. oktobra 2013 ASF poslal informacije in dokumente, ki jih je imel, in ga prosil, naj sprejme vse ustrezne ukrepe za zaščito zavarovancev, ter ga opozoril, da bo v primeru neukrepanja sam sprejel vse koristne in potrebne ukrepe za zaščito interesov italijanskih zavarovancev.

19 ASF je z dopisom z dne 8. novembra 2013 ponudil svoje sodelovanje, napovedal ustanovitev notranje delovne skupine, ki bo ocenila ukrepe, ki jih je treba sprejeti, in IVASS prosil, naj sodeluje z njim.

20 IVASS je z dopisom z dne 19. novembra 2013 potrdil, da je pripravljen sodelovati, hkrati pa poudaril nujnost zadeve in napovedal, da če ASF v 30 dneh ne prekliče dovoljenja družbi Onix, bo moral tej družbi prepovedati sklepanje novih zavarovalnih pogodb v Italiji.

21 9. decembra 2013 je bil sestanek obeh nadzornih organov, na katerem naj bi ASF navedel, da ne more preklicati dovoljenja, izdanega družbi Onix, predvsem ker merila, določena s smernicami za skrbno oceno pridobitev in povečanj deležev v finančnih institucijah, ki se zahteva z Direktivo 2007/44/ES, niso bila prenesena v romunski pravni red.

22 IVASS je s sklepom z dne 20. decembra 2013, sprejetim na podlagi člena 40(6) Direktive 92/49 in člena 193(4) CAP, družbi Onix prepovedal sklepanje novih zavarovalnih pogodb na italijanskem ozemlju.

23 Po sprejetju tega sklepa je družba Onix, prvič, 5. februarja 2014 vložila pritožbo pri Evropskem organu za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA).

24 Predsednik EIOPA je s sklepom z dne 2. junija 2014 to pritožbo razglasil za dopustno, vendar jo je nato s sklepom z dne 6. junija 2014 zavrnil, ker je menil, da se pooblastilo pristojnih organov države članice, v kateri se opravljajo storitve, da v izrednih razmerah sprejmejo ustrezne ukrepe, kot so določeni v členu 40(6) Direktive 92/49, lahko izvaja, kadar se na zaskrbljenost navedenih organov ni mogoče odzvati drugače, zlasti s sodelovanjem med nadzornimi organi. V tem sklepu z dne 6. junija 2014 je tudi ugotovil, da je država članica pristojna za opredelitev obsega in mej tega pooblastila, da spoštovanje nacionalnih pravil spada pod sodni nadzor italijanskih sodišč in da ni nobenega razloga za ugotovitev obstoja kršitve te direktive s strani IVASS.

25 Službe EIOPA so z dopisom z dne 24. novembra 2014 v odgovor na dopis družbe Onix z dne 8. oktobra 2014 to stališče potrdile.

26 Družba Onix je zoper ta dopis vložila pritožbo pri odboru za pritožbe. Ta je z odločbo z dne 3. avgusta 2015 pritožbo zavrgel iz razloga nedopustnosti, ker je bila vložena zoper akt, ki izključno potrjuje prejšnji akt, ki pa ni bil pravočasno izpodbijan. Zoper to odločbo je bila vložena tožba pri Splošnem sodišču Evropske unije (zadeva T-590/15).

27 Splošno sodišče je s sklepom z dne 24. junija 2016 to tožbo zavrglo kot delno očitno nedopustno in zavrnilo kot delno očitno brez pravne podlage.

28 Družba Onix je, drugič, zoper sklep IVASS vložila tožbo pri Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (regionalno upravno sodišče v Laciju, Italija), ki jo je to s sodbo št. 478/2015 zavrnilo, ker je ugotovilo, da ugotovitev, da referenčni delničar družbe, ki posluje iz naslova svobode opravljanja storitev, ne izpolnjuje zahtev glede ugleda, da bi lahko opravljal zavarovalne posle na italijanskem ozemlju, pomeni razlog, ki ga je mogoče šteti za izredne razmere in s katerim je mogoče upravičiti ukrepe, ki jih je IVASS sprejel z odstopanjem od načela nadzora s strani matične države članice.

29 Družba Onix je zoper to sodbo pri Consiglio di Stato (državni svet, Italija) vložila pritožbo, v kateri je zlasti trdila, da nadzorni organ države članice, v kateri se opravljajo storitve, nima pristojnosti, da zavarovalnici, ki je pridobila dovoljenje matične države članice, z odstopanjem od načela nadzora s strani matične države prepove sklepanje novih pogodb na svojem ozemlju z obrazložitvijo, da ni izpolnjen pogoj glede ugleda.

30 Predložitveno sodišče namerava pritožbo zavrniti, ker meni, da člen 40(6) Direktive 92/49 nadzornim organom države članice, v kateri se opravljajo storitve, dovoljuje, da zaradi kazenske evidence referenčnega delničarja zavarovalnici preventivno prepovejo nadaljnje opravljanje dejavnosti na ozemlju te države članice, da bi zaščitili interese zavarovancev.

31 Ker pa Consiglio di Stato (državni svet) dvomi o združljivosti take rešitve s pravom Unije, zlasti z načelom enotnega dovoljenja in nadzora pogoja glede ugleda s strani matične države članice, je prekinil odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali pravo Unije ter zlasti člen 40(6) Direktive 92/49, Razlagalno sporočilo Komisije 2000/C/43/03[, Svoboda opravljanja storitev in splošni interes v zavarovalniškem sektorju (UL 2000, C 43, str. 5)] – točka 5, in načelo Unije o nadzoru s strani matične države, nasprotujejo razlagi (kakršna je razlaga člena 193(4) [CAP], to je razlaga, s katero se to sodišče strinja), v skladu s katero lahko nadzorni organ države, ki gosti zavarovalnico, ki posluje iz naslova svobode opravljanja storitev, v izrednih razmerah zaradi varstva interesov zavarovancev in oseb, ki so upravičene do zavarovalnih storitev, sprejme ukrepe, ki prepovedujejo zlasti sklepanje novih pogodb na ozemlju države gostiteljice in temeljijo na ugotovljenem neizpolnjevanju ali prenehanju izpolnjevanja subjektivne zahteve, ki je pogoj za izdajo dovoljenja za opravljanje zavarovalniške dejavnosti in katere izpolnjevanje se presoja diskrecijsko, zlasti zahteve po ugledu?“

Predlog za ponovno odprtje ustnega dela postopka

32 Družba Onix je z dopisom, vloženim v sodnem tajništvu Sodišča 1. decembra 2016, predlagala ponovno odprtje ustnega dela postopka. V bistvu navaja, da o nekaterih trditvah, ki so bile predstavljene kot bistvene v okviru tega predloga za sprejetje predhodne odločbe, zainteresirani subjekti niso razpravljali.

33 Glede tega je treba opozoriti, da lahko Sodišče v skladu s členom 83 Poslovnika Sodišča po opredelitvi generalnega pravobranilca kadar koli odredi ponovno odprtje ustnega dela postopka, zlasti če meni, da zadeva ni dovolj razjasnjena ali če je treba v zadevi odločiti na podlagi trditve, o kateri stranke ali zainteresirani subjekti iz člena 23 Statuta Sodišča Evropske unije niso razpravljali.

34 V obravnavani zadevi Sodišče po opredelitvi generalnega pravobranilca meni, da ima na voljo vse potrebne elemente za odgovor na postavljeno vprašanje in da sta stranki postopka v glavni stvari in zainteresirani subjekti, na katere se ta člen nanaša, o teh elementih razpravljali.

35 Zato je treba predlog družbe Onix zavrniti.

Vprašanje za predhodno odločanje

36 Predložitveno sodišče želi v bistvu izvedeti, ali je treba Direktivo 92/49 in zlasti njen člen 40(6) razlagati tako, da nasprotujeta temu, da nadzorni organi države članice zoper podjetje, ki se ukvarja z neposrednim zavarovanjem razen življenjskega zavarovanja in na ozemlju te države članice posluje iz naslova svobode opravljanja storitev, v izrednih razmerah, da bi zaščitili interese zavarovancev in drugih oseb, ki lahko pridobijo koristi iz kritja na podlagi sklenjenega zavarovanja, sprejmejo ukrepe, kot so prepoved sklepanja novih pogodb na tem ozemlju, ki temeljijo na neizpolnjevanju ali prenehanju izpolnjevanja subjektivne zahteve, ki je pogoj za izdajo dovoljenja za opravljanje zavarovalniške dejavnosti in katere izpolnjevanje se presoja diskrecijsko, kot je pogoj glede ugleda.

37 Najprej je treba navesti, da člen 40(6) navedene direktive v bistvu določa, da lahko država članica poleg ukrepov, ki se lahko sprejmejo na podlagi odstavkov od 3 do 5 tega člena, v izrednih razmerah sprejme ustrezne ukrepe, da bi preprečila nepravilnosti na svojem ozemlju, in zlasti neki zavarovalnici prepreči, da na njem sklepa nove zavarovalne pogodbe.

38 V zvezi s tem zadnjim vidikom je treba navesti, da nekatere jezikovne različice te določbe, med drugim tisti v španščini in francoščini, vsebujejo sklicevanje na nepravilnosti, ki so „storjene“ na ozemlju zadevne države članice, kar bi morda lahko pomenilo, da se ta določba uporabi samo, če so nepravilnosti že nastale.

39 Opozoriti pa je treba, da je zaradi potrebe po enotni razlagi predpisov Unije izključeno, da bi se v primeru dvoma besedilo določbe obravnavalo ločeno, in se, nasprotno, zahteva, da se to besedilo razlaga in uporablja ob upoštevanju različic v drugih uradnih jezikih (sodba z dne 19. septembra 2013, Van Buggenhout in Van de Mierop, C-251/12, EU:C:2013:566, točka 27).

40 Vendar na eni strani druge jezikovne različice, kot sta tisti v nemščini in angleščini, ne vsebujejo nobenega podobnega kvalifikacijskega elementa. Na drugi strani je v vseh jezikovnih različicah za opis cilja ukrepov, ki jih je mogoče sprejeti, uporabljen glagol „preprečiti“ ali podoben izraz. Zato je treba navedeno določbo razlagati tako, da dovoljuje sprejetje ukrepov za preprečitev prihodnjih nepravilnosti.

41 Po tem pojasnilu je treba navesti, da na podlagi besedila člena 40(6) Direktive 92/49, če se obravnava ločeno, na postavljeno vprašanje ni mogoče odgovoriti. V teh okoliščinah je treba preučiti kontekst, v katerega se ta določba umešča, in cilje, ki se uresničujejo s to direktivo (glej v tem smislu sodbo z dne 25. junija 2015, CO Sociedad de Gestión y Participación in drugi, C-18/14, EU:C:2015:419, točka 27).

42 Na prvem mestu, glede tega iz uvodnih izjav 1, 5 in 6 te direktive izhaja, da je ta direktiva, ki je namenjena dokončnemu oblikovanju notranjega trga neposrednega zavarovanja razen življenjskega zavarovanja, utemeljena na dveh načelih. Ti sta, prvič, uvedba enotnega dovoljenja, ki – ko je enkrat izdano – zavarovalnicam omogoča, da opravljajo dejavnosti v celotni Uniji, in drugič, načelo nadzora zavarovalnic s strani matične države članice.

43 Za uresničitev tega cilja Direktiva 92/49 najprej v členu 4 določa, da je treba za izdajo enotnega dovoljenja zaprositi pri organih matične države članice, pri čemer člen 6 te direktive določa pogoje za izdajo navedenega dovoljenja, med katerimi je ugled oseb, ki vodijo zadevno podjetje. Poleg tega iz člena 14 te direktive izhaja, da je prav tako matična država pristojna za preklic dovoljenja zavarovalnici, ki ne izpolnjuje več pogojev za uvrstitev ali resno krši svoje obveznosti po predpisih, ki veljajo zanjo.

44 Na podlagi tega je mogoče sklepati, da lahko samo pristojni organi matične države članice, ne pa tudi organi drugih držav članic, preverijo, ali neka zavarovalnica izpolnjuje pogoj glede ugleda oseb, ki jo vodijo.

45 Na drugem mestu, navesti je treba, da člen 40 Direktive 92/49 določa dva ločena postopka, z uporabo katerih lahko pristojni organi držav članic, v katerih se opravljajo storitve, v primerih nepravilnosti ali tveganja za njihov nastanek sprejmejo ukrepe zoper zadevno podjetje.

46 Glede tega člen 40(4) in (5) Direktive 92/49 natančneje določa, kako morajo pristojni organi držav članic, v katerih se opravljajo storitve, ravnati, kadar nameravajo sprejeti takšne ukrepe, in sicer morajo predhodno obvestiti pristojne organe matične države članice, da podjetje, ki so mu zadnjenavedeni organi izdali enotno dovoljenje, ne spoštuje nekaterih pravnih pravil, in jim dati možnost, da čim prej sprejmejo ustrezne ukrepe za prenehanje tega ravnanja.

47 Člen 40(6) navedene direktive, katerega uporaba je omejena na izredne razmere, pogojena pa z obstojem tveganja za nastanek nepravilnosti, z odstopanjem od navadnega postopka iz člena 40(4) in (5) za zadevno državo članico, v kateri se opravljajo storitve, ne določa niti obveznosti, da mora o teh nepravilnostih obvestiti pristojne organe matične države članice, niti obveznosti, da mora zadnjenavedenim sporočiti svoj namen za sprejetje ustreznih ukrepov.

48 Zaradi neizbežnega nastanka nepravilnosti je namreč lahko potrebno takojšnje sprejetje ukrepov. Od države članice, v kateri se opravljajo storitve, tudi ni mogoče zahtevati, da, soočena z izrednimi okoliščinami, začne postopek obveščanja matične države članice, zaradi katerega je lahko sprejetje teh ukrepov odloženo, kar škodi interesom zavarovancev in upravičencev iz naslova kritja na podlagi sklenjenega zavarovanja.

49 Nasprotno pa člena 40(6) Direktive 92/49, ker v njem ni drugače navedeno, ni mogoče razlagati tako, da državi članici, v kateri se opravljajo storitve, dovoljuje, da odstopi od izključne pristojnosti matične države članice, kot je predstavljena v točki 44 te sodbe, zato da se izreče o tem, ali zavarovalnica izpolnjuje pogoje za dovoljenje, zlasti tistega glede ugleda oseb, ki jo vodijo, za nadzor nad katerimi je v skladu s členom 4 Direktive 92/49 izključno pristojna matična država članica.

50 Vendar je država članica, v kateri se opravljajo storitve, pristojna za to, da pri izvrševanju prerogativ, ki jih ima v primeru izrednih razmer, ugotovi, ali je zaradi nekaterih pomanjkljivosti ali nejasnosti v zvezi z ugledom oseb, ki vodijo zadevno zavarovalnico, izkazana resnična in neposredna nevarnost za nastanek nepravilnosti, ki bodo škodile interesom zavarovancev in drugih oseb, ki lahko pridobijo koristi iz kritja na podlagi sklenjenega zavarovanja, in če je tako, nemudoma sprejme ustrezne ukrepe, kot je glede na okoliščine primera prepoved sklepanja novih pogodb na njenem ozemlju.

51 Iz uvodne izjave 3 Direktive 92/49 namreč izhaja, da je namen te direktive zavarovalcem zagotoviti ustrezno zaščito. Te zaščite pa ne bi bilo mogoče zagotoviti, če bi bilo treba člen 40(6) navedene direktive razlagati tako, da izključuje, da lahko zadevna država članica, v kateri se opravljajo storitve, ob soočanju z izrednimi razmerami presoja obstoj neposredne nevarnosti za interese teh zavarovalcev in nemudoma sprejme ukrepe za preprečitev te nevarnosti, ne da bi morala skrb za ustrezno ukrepanje za to prevaliti na organe matične države članice.

52 Ker pa, kot je bilo ugotovljeno v točki 42 te sodbe, ta direktiva določa primarnost načela nadzora zavarovalnic s strani matične države članice, morajo biti ukrepi, ki jih država članica, v kateri se opravljajo storitve, lahko sprejme v izrednih razmerah, zgolj previdnostni. Zato se uporabljajo le do odločitve pristojnih organov matične države članice, s katero se ob upoštevanju pogojev za izdajo dovoljenja, zlasti tistega glede ugleda, določi ukrepanje glede dejstev, ki jih je navedla država članica, v kateri se opravljajo storitve, kot to zahteva načelo pravne varnosti, ki je del pravnega reda Unije.

53 Zato je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba Direktivo 92/49 in zlasti njen člen 40(6) razlagati tako, da nasprotujeta temu, da nadzorni organi države članice zoper podjetje, ki se ukvarja z neposrednim zavarovanjem razen življenjskega zavarovanja in na ozemlju te države članice posluje iz naslova svobode opravljanja storitev, v izrednih razmerah, da bi zaščitili interese zavarovancev in drugih oseb, ki lahko pridobijo koristi iz kritja na podlagi sklenjenega zavarovanja, sprejmejo ukrepe, kot je prepoved sklepanja novih pogodb na tem ozemlju, ki temeljijo na neizpolnjevanju ali prenehanju izpolnjevanja subjektivne zahteve, ki je pogoj za izdajo dovoljenja za opravljanje zavarovalniške dejavnosti in katere izpolnjevanje se presoja diskrecijsko, kot je pogoj glede ugleda. Nasprotno pa ta direktiva ne nasprotuje temu, da ta država članica pri izvrševanju prerogativ, ki jih ima v primeru izrednih razmer, ugotavlja, ali je zaradi nekaterih pomanjkljivosti ali nejasnosti v zvezi z ugledom oseb, ki vodijo zadevno zavarovalnico, izkazana resnična in neposredna nevarnost za nastanek nepravilnosti, ki bodo škodile interesom zavarovancev in drugih oseb, ki lahko pridobijo koristi iz kritja na podlagi sklenjenega zavarovanja, in če je tako, nemudoma sprejme ustrezne ukrepe, kot je po potrebi prepoved sklepanja novih pogodb na njenem ozemlju.

Stroški

54 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Direktivo Sveta 92/49/EGS z dne 18. junija 1992 o spremembah direktiv 73/239/EGS in 88/357/EGS in o uskladitvi zakonov in drugih predpisov o neposrednem zavarovanju razen življenjskega zavarovanja (tretja direktiva o premoženjskem zavarovanju) in zlasti njen člen 40(6) je treba razlagati tako, da nasprotujeta temu, da nadzorni organi države članice zoper podjetje, ki se ukvarja z neposrednim zavarovanjem razen življenjskega zavarovanja in na ozemlju te države članice posluje iz naslova svobode opravljanja storitev, v izrednih razmerah, da bi zaščitili interese zavarovancev in drugih oseb, ki lahko pridobijo koristi iz kritja na podlagi sklenjenega zavarovanja, sprejmejo ukrepe, kot je prepoved sklepanja novih pogodb na tem ozemlju, ki temeljijo na neizpolnjevanju ali prenehanju izpolnjevanja subjektivne zahteve, ki je pogoj za izdajo dovoljenja za opravljanje zavarovalniške dejavnosti in katere izpolnjevanje se presoja diskrecijsko, kot je pogoj glede ugleda. Nasprotno pa ta direktiva ne nasprotuje temu, da ta država članica pri izvrševanju prerogativ, ki jih ima v primeru izrednih razmer, ugotavlja, ali je zaradi nekaterih pomanjkljivosti ali nejasnosti v zvezi z ugledom oseb, ki vodijo zadevno zavarovalnico, izkazana resnična in neposredna nevarnost za nastanek nepravilnosti, ki bodo škodile interesom zavarovancev in drugih oseb, ki lahko pridobijo koristi iz kritja na podlagi sklenjenega zavarovanja, in če je tako, nemudoma sprejme ustrezne ukrepe, kot je po potrebi prepoved sklepanja novih pogodb na njenem ozemlju.

Podpisi